

tíðindablaðið

Utgevart: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Postsmoga 76.
3800 Argir,
telefn 11820

sosialurin

Vit hava brúk fyri nýhugsan og -skapen

oddagrein

TAD ER ógvuliga ymiskt, sum politiskir flokkar og bløð meta um tey hugskot, sum koma fram, og um ávís tiltøk sum verða framd. Serliga tá tað snýr seg um føroyska framleiðslu — at seta arbeiðsskapandi virki á stovn — útflyta vøru istaðin fyri at lata standa til við skýhøgum innflutningstølum og við øktum innflutningi ár um ár. Hetta, sum ídnaðar-ráðgevin einaferð kallaði »finna-uppá-fólk«.

TÍBETUR hava vit nokur av hesum fólkum. Tíbetur hava mong tilik projekt, sum kanska í byrjanini ikki sáu trúlig út, vunnið frama. Hava givið úrslit. Hava skapt arbeiðspláss og enntá vunnið okkum útlendskt gjaldoyra gjøgnum útflutning. Vit eiga ikki bert at hugsa um lótuvinning, men harafturimót at tilrættaleggja í góðari tí, so samfelagið í longdini kann fáa mest burtúrur.

SERLIGA ER tað ein flokkur, Fólkaflokkurin, og blað hansara, Dagblaðið, sum nýtir eitthvørt høvi til at fremja »hetz« mót ávísam monnum og ávísam tiltøkum. Serliga tá hesi tiltøk eru nýskapandi. Tað hevur sjálvandi eisini nógv at siga, hvørjir hesir menn eru. Hoyra teir ikki til trúgvu »garden« Fólkafloksins, hava teir nú ongan móguleika í eygum Fólkafloksins.

EITT týðuligt dømi um, hvat Fólkaflokkurin heldur um tilik tiltøk er ein tápulig søga undir »skemtaranum« á baksíðu Dagblaðsins í

gjár. Har verður ívast í, hvussu nógv »finna-uppágreinirnar« í Sosialinum og ídnaðarráðgevaranum hava vunnið Føroyum í útflutningsinntøku higartil. Vit taka okkum ikki tykni av eini tilikari »vittigheit«. Men hetta vísir best hvussu lítið Fólkaflokkurin og blað hansara heldur um nakra nýhugsan á ídnaðarliga økinum.

LAT OKKUM bert taka eitt dømi um eitt tiltak, sum higartil hevur givið ikki so heilt lítið. Tá ídnaðarstovnar fyri umleið tveimum árum síðani skipaði fyri eini ferð til Japans, har umboð fyri ymsar stovnar vóru við (m.a. Fiska-søluna), fekk hetta eina heldur enn ikki kaldliga móttøku í fólka-floksmálgagninum. Men hvat er nú hent? Nú ber hetta frukt. Hetta gav ikki lótuvinning, men nú — tvey ár seinni — kunnu vit m.a. takka hesi ferð, og teimum »kontak-taktum«, sum har vóru fingnar til vega, at vit longu hava vunnið 20–50 miljónir meira við at selja til Japan. Og nógv stendur okkum í boði í framtíðini.

SJÁLVANDI er bæði rætt og rímuligt, at øll uppskot — hugskot og tiltøk — fáa sína umtalu, og metast skal, hvør dugur er í tí ella ikki. Men bert at satsa uppá lótuvinning og skúgva alt annað burtur er skeiv mannagongd. Eftir okkara tykki arbeiðir t.a. ídnaðarstovnar tvørpolitiskt og hevur hon rætt til arbeiðsfrið. Gevdi teimum stuðul í staðin fyri at royna at koma alt, sum kemur haðani. Tað, sum vit hava brúk fyri, er ein nýskapan á nógvum økjum og framtakshuga fólk við realistiskum og framtíðar-ætlanum.

Sjónvarp og útvarp ein og sami stovnur

Diktatoriskur framferðarháttur er nýttur í samband við setan av sjónvarpsstjóranum sigur Jørgen Thomsen, lótingsmaður m.a. í hesi greinini

Í november mánað í fjór legði javnaðarflokkurin uppskot fram á ting um at broyta lótingsløg um alment sjónvarp. Hetta mál varð beint í lógar-nevndina.

Eftir drúgva tíð varð

tað avgjort, og nú er altíð komið fram á ting til stóðutakan.

Vert er at nevna í hesum sambandi, at síðani hetta alit varð framlagt, er sjón-varpsstjórin sloppin út ur posanum, uttan at verða

søktur niður — eins og GABBI.

Í samband við setanina av sjónvarpsstjóranum er nýttur óvanligur diktatoriskur framferðarháttur.

Tað var altíð vantandi,

Fræ ella Bakteria

Í Dimmalætting, týsdagin 7/10 1980, hevur leiðari Sambandsfloksins, Pauli Ellefsen, grein, sum hann kallar Fræ ella Bakteria, hetta visir Pauli á í samband við keypið ella tað ætlaða keypið av uttan-landsskipi. Sambands-hovdingin sigur, at hetta kann vaksa til ein óndart-áðan svull, um ikki sáð verður við varsemi. Í somu grein sigur sami maður, núverandi lög-maður, í fyrsta umfari kundi ein haft hug at skulsett formann fólka-floksins fyri ógreiða tankagongd, tí evarska-litil lutir kunna bæði verða eitt fræ og bakteria.

Tað avhøngur av hvør-um eygum ein sær hetta við.

Tá javnaðarmenn og tjóðveldismenn og kanska onkur vinstrahallur fólka-floksmaður (hvør man tað verða) hugsa og hyggja eftir millumlandasigling, Nonhamari og aðrari sosialisering, lögmaður heldur fram, tá vit hyggja at hesum sjúka kykni, sum veksur seg til stórar sosialar svullar, sum kunna oyða okkara

demokratiska samfelag.

Sambært tey seinastu tíðindi og sambært upp-skot frá fiskivinnuflokk-inum hava ymisk felag fingið serviðgerð.

Hvat við milliönunum til Gullfinn, Nónhamar, Hjatnaklett og sersomd-irnar við søluni av Sjuðr-arkletti.

Hvat kallar lögmaður hetta. Er tað fræ ella bakteria? Ella kanska er tað ein svullur, sum verður ringur at skera, serliga við óhvassa, libe-rala knivi lógmanns.

Lögmaður er leiðari av verandi samgongu og fari eg at loyva mær at spyrja, um hann framvegis hevur somu tankar um felagan í landastýrinum, fólka-flokkinn.

At lögmaður metir lítið um ymiskar fólkafloks-menn, veit Føroya fólk, tí í samband við skiftið av landastýrismanni fyri Olaf Olsen, segði lög-maður:

— Tað eru fleiri í ting-bólki fólkafloksins, sum hava degraderað seg, og kunnu sostatt ikki koma uppá tal til landastýris-mann.

Hetta hevur fólkaflokk-urin góðkent, tí teir somu, sum sambært lógmann ikki kunna brúkast til dekkarar hjá skiparanum í Tinganesi, eru væl brúka-andi sum barlast fyri søkkandi skútu lógmanns.

Óg hetta er uttan hjálp frá sosialistunum á lög-tingi. Kann verða, at teir skjótt mugu fara til pump-urnar.

Lögmaður tosaði øll ári, hann var í andstöðu, um ov stórar lantøkur, um sosialisering.

Hvat er tað, sum hendir nú í Tinganesi?

At mál verða ymisk við-gjörð av verandi landa-stýri, tað veit Føroya fólk.

Men at ein einvís stýr-ing og serviðgerð av egnu viðhaldsfólki er enn ókent, men man fara at koma fram undir tildomis við-gerðini av Hjatnakletti.

Hvat verður tað at koma undir harra lög-maður?

FRÆ ella BAKTERIA? Og hvør er nú pápin til hetta?

Ikki fólkaflokkurin harra lögmaður!

Sverre Midjord

at samgonguflokkarnir ikki vildu taka undir við uppskotinum, sum javnaðarflokkurin legði fram á ting. Okkurt rættuliga for-vitnisligt er kortini í hesum áliti.

Umboðið fyri fólka-flokkinn, Edmundur í Garði, ger var við áliti-num, at hann er samdur við uppskotsstillaranum, men setur einki uppskot fram.

Undir viðgerðini av uppskotinum, sum varð lagt fram av landstýrin-um um alment sjónvarp, vistu vit á, at tað kundi ikki vera rætt, at sjón-varpið ikki varð lagt saman við útvarpinum. Hetta mátti verði biligari og betri á allan hátt.

Roynst varð at fáa ta broytingina í landstýris-uppskotið men hetta færdi ongan veg.

Tá einki sýntist at henda við hesum máli, samdist javnaðarflokk-urin um at royna aftur og legði tí uppskot fram um at broyta lógina, solciðis at sjónvarpið varð lagt saman við Utvarp Føroya. Hetta mátti verði heilt naturligt, tá ið umstøður eru gjørdar har til hetta endamál. Upplýst verður eisini, at rættuliga nógv er felags, ið nýstast skal bæði til sjónvarp og útvarp.

Í viðmerkingunum vistu vit á, at tær umstøður, ið bodnar vórðu sjónvarp-inum við lótingsløg nr. 77 ikki góvu sjónvarp-inum arbeiðsumstøður til at framleiða hóskaði part

av sendi tilfarinum, og at hesin rakstrarháttur eisini vildi gera alt munandi dýr-ari enn annars neyðugt.

Hartil er at siga, at vit fáa ein almennan stovn afturat, men eingin skal fáa ta fatanina, at javnaðarflokkurin er imóti, at hetta ber heiti almennur stovnur, men vit eru so sanniliga ikki fyri at gera nýggjan almennan stovn, har tað ikki er neyðugt, men hetta gera teir borgarligu fegnir, so lógið tað ljóðar.

Í lótingstíðindi 1976 bind A stendur, at figgjær-nevndin hevur havt fund við Dánial P. Danielsen landstýrismann, og við stjóran fyri Utvarp Føroya Niels J. Arge.

Millum annað varð umrøtt, hvat tað stóra studiorúmið í útvarpshús-unum kann nýtast til, og varð vist á sjónvarps-spurningin.

Tíðuliga kemur til sjóndar, at ætlanin hevur verið, at sjónvarpið og út-varpið skuldu verða ein og sami stovnur.

Hvat er meiri náttúr-ligt?

At sjónvarpsspurning-urin er av størstu álvars-málum er heldur eingin ivi um, tí her gera vit nakað, ið uttan iva á ein serstak-an hátt ávirkar føroyska fólk, og serstakliga tað ógvuliga viðkvæma barnasinnið og lyndið. Tí má farast fram við størsta skyksemin.

Við øðrum orðum: tað árin, ið fylgir sjónvarp-

inum eftirgripur djúpari enn alt annað inn í føroysku fólkasálina.

Tí hesar sendingar við livandi myndum verða forðar inn í hvørja stovu her á landi, og hvørja ávirkan, ið tær hendingar, ið har verða sýndar, hava á okkum øll og tað ser-stakliga børnini, man fáur vitan, men hetta setur uttan iva síni spor.

Verða tað bert útlendskar sendingar, ið bornar verða inn í hvørt heim, so kann væntast, at hetta árin ferir við sær, at komandi ættarlið kemur at hugsa'minni føroyskt, og meiri útlendskt enn vit gera í dag.

Sostatt verður tað við til at máa burtur tað støði, sum føroysk fólka- og heimliv byggir á.

Í vikuni skal atkvøðast um aðurnevnda uppskot, og hóast tað at fólkafloks-menn eru samdir við okkum, so eru teir eisini í hesum máli flongdir av sambandsstetjuni Paula Ellefsen, lógmanni. Fort er fram fyrr, at ílt er at gera munin á sambands-flokkinum og á fólkaflokk-inum.

Helst er veruleikin, at sambandsmenn eru munin størri sjálfstýrismenn, enn fólkafloksmenn eru í dag.

Tað er í hvussu er tíðu-ligt, at teir gera alt fyri at fáa loyvi at verða undir verndarveingjum sam-bandsins.

Jørgen Thomsen